

DIA MUNDIAL DE LLUITA CONTRA LA DESERTIFICACIÓ I LA SEQUERA 2025

“Restaurar la terra, generar oportunitats”

El **Dia Mundial de la Lluita contra la Desertificació i la Sequera**, que celebrem el 17 de juny, és una iniciativa impulsada per les Nacions Unides des del 1994, amb l'objectiu de sensibilitzar sobre la degradació dels sòls i la necessitat de preservar els recursos hídrics per garantir un desenvolupament econòmic, laboral, social i mediambiental sostenible.

Enguany, sota el lema **"Restaurar la terra. Generar oportunitats"**, es posa el focus en la restauració dels ecosistemes degradats com a element clau per generar ocupació de qualitat, garantir la sobirania alimentària i impulsar la resiliència socioeconòmica dels territoris.

El progressiu augment de les temperatures mitjanes, derivat de la crisi climàtica, intensifica la manca de precipitacions i agreuja la disponibilitat de recursos hídrics, afavorint el procés de desertificació i l'increment de les sequeres prolongades. Aquest fenomen, tradicionalment associat als països en desenvolupament, està impactant cada cop més en els territoris europeus i mediterranis, com vàrem viure a Catalunya l'any 2024. Les projeccions climàtiques alerten que l'explotació massiva del planeta generarà una reducció crítica de terres fèrtils, impossibilitant el cultiu d'aliments, deteriorant la biodiversitat i afeblint els ecosistemes, amb conseqüències econòmiques i socials devastadores.

Impacte de la desertificació i la sequera en l'economia i l'ocupació

La desertificació no només és una amenaça ambiental, sinó també una crisi estructural en el mercat laboral, especialment en els sectors directament dependents dels recursos naturals, energètics i hídrics.

A Catalunya, la sequera i la desertificació estan provocant:

- La pèrdua de llocs de treball en el sector agrícola i ramader, a causa de la disminució de la productivitat i l'abandonament de terres de conreu.
- La transformació forçada del sector turístic, especialment en zones rurals i costaneres, derivada de la degradació del paisatge i la reducció de l'atractiu natural.
- La precarització laboral en la indústria agroalimentària per l'augment de la inestabilitat en el subministrament d'aigua, que afecta directament la producció i la distribució d'aliments.
- La desaparició de feines vinculades als recursos hídrics, per l'esgotament dels aqüífers i la restricció en l'ús industrial de l'aigua.
- L'increment de l'ocupació verda, especialment en el sector de la gestió ambiental i la bioeconomia, com a resposta a la necessitat de restauració dels ecosistemes degradats.

Dues terceres parts del territori català són vulnerables a la desertificació, principalment la conca de l'Ebre, Tarragona i Lleida. La manca de precipitacions els darrers anys ha assolit nivells sense precedents i ha posat en risc conreus de secà, sistemes forestals i la gestió de l'aigua, i la producció agrícola ha disminuït de manera alarmant i ha generat precarietat laboral i pèrdua de llocs de treball en el sector primari.

Transformacions laborals derivades de la desertificació i la sequera

Els canvis ecològics i climàtics obliguen a una redefinició del mercat laboral i de les condicions de treball. La problemàtica ambiental actual té efectes en tots els sectors econòmics, especialment en l'agricultura i la ramaderia, amb l'abandonament de terres, reducció de rendiments i desaparició de llocs de treball tradicionals. Però també incideix en la producció d'energia, la indústria agroalimentària i el turisme, perquè no disposar d'aigua en períodes de sequera repercuteix directament en la producció i els serveis de les empreses i en la degradació del paisatge.

La restauració de la terra és una estratègia fonamental per combatre la desertificació, la degradació del sòl i la pèrdua de biodiversitat, alhora que genera noves oportunitats laborals en sectors emergents com la bioeconomia, la gestió forestal i l'agricultura regenerativa. A Catalunya, diverses iniciatives estan promovent la restauració de la terra com a motor de desenvolupament econòmic i social.

La **UGT Catalunya** com a socis del projecte Life eCOadapt50 treballem impulsant accions i formacions per reduir les vulnerabilitats de Catalunya davant de les afectacions climàtiques com la pèrdua de qualitat dels productes agraris, l'augment de les necessitats hídriques dels cultius i ramats i l'increment del risc de pèrdues de la producció ramadera, implementem accions d'adaptació al canvi climàtic relacionades amb la promoció de varietats agrícoles o ramaderes locals més resistents, la utilització de noves tècniques agrícoles i la promoció dels mercats de productes agroalimentaris locals i sostenibles.

En el sector forestal s'implementen accions d'adaptació al canvi climàtic relacionades amb la prevenció d'incendis forestals, el decaïment del bosc i la mortalitat d'espècies arbòries, la disminució de la productivitat i la fragmentació dels hàbitats, amb la promoció de la gestió forestal sostenible i els mercats de productes forestals locals. I també es realitzen altres accions d'adaptació al canvi climàtic d'àmbit transversal i intersectorial que aborden objectius diversos com ara millorar l'optimització de l'ús de l'aigua, restaurar els ecosistemes, integrar els principis d'economia circular i solucions basades en la natura en els models de gestió, promoure la mobilitat sostenible i incrementar la sobirania energètica.

Acció sindical davant la desertificació i la sequera per una transició ecològica justa

La desertificació i la sequera són reptes econòmics, socials i laborals, que requereixen una resposta immediata i coordinada, amb protecció dels drets laborals per realitzar una transició justa i ordenada que no deixi ningú enrere.

Des de la **UGT de Catalunya**, exigim:

1. Plans de reconversió laboral per als sectors i les persones treballadores afectats per la desertificació i la sequera.
2. Diàleg social i participació dels treballadors i treballadores a les empreses en la presa de decisions sobre models econòmics sostenibles.
3. Negociació col·lectiva per garantir condicions laborals dignes i els drets laborals en sectors afectats pel canvi climàtic.
4. Adaptació de convenis col·lectius per incloure criteris de sostenibilitat i protecció ambiental i participació en temes mediambientals.
5. Inversió en ocupació verda, generant llocs de treball en la gestió sostenible dels recursos naturals.
6. Formació i capacitació professional per facilitar la transició cap a feines sostenibles.
7. Inversió en bioeconomia circular per generar ocupació verda.
8. Implementació de polítiques de gestió de l'aigua que assegurin la protecció dels aqüífers i la regulació del consum hídric industrial.
9. Impuls de l'agricultura ecològica i regenerativa per promoure models sostenibles de producció.

La desertificació i la sequera són reptes estructurals que requereixen una resposta immediata i coordinada per garantir una transició ecològica justa, la protecció dels drets laborals, la sostenibilitat dels recursos naturals i la justícia social.

Des de la **UGT de Catalunya** ens comprometem a defensar un model productiu sostenible, que protegeixi els treballadors i treballadores, generi ocupació verda digna i impulsi una gestió responsable del territori, perquè la lluita sindical contra la desertificació també implica una transformació del model de consum i producció. Per aquest motiu, des de la UGT de Catalunya, volem ser motor del canvi i reivindicuem la participació de les persones treballadores en les polítiques ambientals de les empreses per garantir els drets al medi ambient i a un treball digne.

Sense acció sindical,

no hi haurà justícia climàtica ni drets laborals en la transició ecològica!